

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
STRATEGINIŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖS ĮSIGIJIMO
ĮSTATYMO NR. IX-1314 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Nr.

Vilnius

Projekto rengėjas – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

Projekto tikslas – stiprinti žemės ūkio paskirties žemės perleidimo sandorių kontrolę, kad asmenys nuosavybės teise neįgytų daugiau žemės ūkio paskirties žemės nei leidžiama pagal Įstatymo nuostatas, taip pat siekiama užtikrinti galiojančios Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatos dėl išimtinės galimybės viršyti 500 ha žemės ribą gyvulininkystei plėtoti įgyvendinimo ir kontrolės mechanizmą.

Projekto esmė – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas yra vienas iš atrinktų svarbesnių pavasario sesijai pasiūlytų projektų, kurių siūlomų pakeitimų pagrindimo ir analizės išvados turi būti pristatytos Vyriausybei prieš pateikiant svarstyti konkrečias įstatymo pakeitimo nuostatas.

Inicijuodama Įstatymo pakeitimus, ŽŪM laikosi nuomonės, jog šiuo metu yra nepakankamos priemonės užtikrinti įstatyme įtvirtinto draudimo įsigyti daugiau kaip 500 ha žemės ūkio paskirties žemės įgyvendinimo kontrolę ir galimybės ginti viešąjį interesą dėl žemės įsigijimo teisėtumo.

Siekiant stiprinti žemės ūkio paskirties žemės perleidimo sandorių kontrolę, siūloma:

- suteikti daugiau teisių Nacionalinei žemės tarnybai (toliau – NŽT)
 - numatant jai įgaliojimus vykdyti įvykusių tiek tiesioginių, tiek netiesioginių žemės ūkio paskirties žemės perleidimo sandorių patikrinimą;
 - kilus įtarimui, patikrinti žemės ūkio paskirties žemės sandorio atitiktį Įstatymui ir reikalauti iš valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų ar įmonių, kitų juridinių ir fizinių asmenų pateikti dokumentus ir informaciją;
 - atlikusi minėtą patikrinimą ir nustačiusi Įstatymo nuostatų dėl didžiausio galimo įsigyti žemės ūkio paskirties žemės ploto pažeidimą, ši Įstatymą pažeidusiam žemės ūkio paskirties žemės įgijėjui pasiūlyti parduoti viršijančią žemės ūkio paskirties žemės ploto dalį;
 - teisę kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą, jeigu nustatoma, kad buvo pažeistas Įstatymas;
- papildomai numatyti pareigą ūkininkams, turintiems išimtinę teisę viršyti 500 ha gyvulininkystei plėtoti, raštu informuoti Nacionalinę žemės tarnybą, jeigu per 3 m sumažėjo sutartinių gyvulių (išskyrus, jei ne nuo įgijėjo priklausančių aplinkybių) arba numato žemę perleisti kitiems.

Žemės sklypams išpirkti siūloma naudoti lėšas gautas iš už parduotus valstybinės žemės sklypus (šių lėšų numatoma pervesti į valstybės biudžetą 2018 m. – 3,3 mln. Eur, 2019 m. – 11,2 mln. Eur ir 2020 m. – 9,9 mln. Eur).

Dalykinio vertinimo išvada:

Būtų tikslinga, kad ŽŪM pristatydamas siūlomus pakeitimus, atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje teiktas pastabas Įstatymo projektui, pateiktų papildomus paaiškinimus dėl Nacionalinės žemės tarnybos tinkamumo kaip subjekto, kuriam galėtų būti suteikta teisė ginti viešąjį interesą ne tik dėl neteisėtai įsigytos valstybinės, bet ir privačios žemės ūkio paskirties žemės; dėl privalomumo nuosavybės teise įsigyjamoms žemės ūkio paskirties žemės ploto ribojimo išimtimi pasinaudojusiam asmeniui dėl jo sutartinių gyvulių sumažėjimo parduoti žemę, įsigytą gyvulininkystei plėtoti, valstybei net ir tais atvejais, kai ši žemė buvo įsigyta ne iš valstybės; dėl Nacionalinės žemės tarnybos ir prokuroro, kaip subjekto, ginančių viešąjį interesą dėl Įstatymo reikalavimų pažeidimo, santykio.

Siūlome klausimą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Pažymėtina, kad Įstatymo projektas, kuriuo siūloma įgyvendinti minėtus pakeitimus, įtrauktas į Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą, numatomas svarstymas – š. m. birželio mėn.

Patarėjas

Vaidas Talačka

Patarėja

Asta Petkevičienė

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt